

שמעון גורלסקי ז"ל

תאריך לידה: 2.7.1925

תאריך נפילה: 17.10.1948

**י"א תשרי
תש"ט**

חייל

חייל יוצא לקרב אל תוך המלחמה.
חייל יוצא כדי להגן על מדינה שלמה.
מוכן הוא ומזומן לכל משימה,
לצאת לקרב, לצאת למלחמה.
רצון בלבו להגן ולתרום,
אך בלבו פחד איום.
והנה באה הוראה אחת קטנה,
ומתחיל הקרב, מתחילה המלחמה.
בשדות איש לא ינוח ולא ישקוט נפשו,
ילחם שם עד כלות כוחו.
בין מאות חבריו הנופלים,
ימשיך הוא ויעמוד לאחריים.
בין צבעי הדם וחילופי האש הכבדים,
ישא ראשו ויתפלל לעננים.
הקרב מתמשך ועוברות השעות,
ובלבו עוברות מחשבות רבות.
במלחמה חזו הוא לא יוותר,
לא ייכנע עד שלא תיגמר.
ילחם בתוכה כאמיץ וגיבור,
ולא יראה מה קורה מאחור.
והלב כואב והנפש בוכה,
כשרואה איך נופלים חבריו לקול ירייה.
והלב כואב והנפש בוכה,
ויורדת לה עוד דמעה ודמעה.
ובמבט חפז לאחור, יראה את חייו
נעלמים אט אט מעיניו.
כאשר מלאכים לבנים וטובים,
יישאוהו למעלה, למרומים.
נבקש בשבילו בקשה אחת קטנה:
שישכב וינוח לו שם בשלווה.

ילדות

שמעון נולד ב-2 ליולי 1925 בלודג' אשר בפולין.
בילדותו נמסר לאימוץ לחנה ושמואל. שמעון היה בנם היחיד.
אמו חנה הייתה רופאת ילדים ומנהלת בית חולים ואביו היה דוקטור לכימיה.
משפחתו של שמעון הייתה משפחה עשירה- היה להם בית חרושת לטכסטיל ואף בית חרושת לקטיפה.
לאחר מלחמת העולם השנייה עלה שמעון לארץ ישראל, בערך בשנת 1945.
בפעם הזאת פגש לראשונה את משפחתו.
הוריו אהבו אותו מאוד אך היו מבוגרים ולא יכלו להעניק מה שהורים צעירים נתנו לבניהם. על כן, מצא שמעון את מקומו בביתה של גברת בלה גורלסקי שהיה שרוי באווירה צעירה ואוורירית. בלה וילדיה אהבו אותו מאוד. כל מקורביו סיפרו שהוא היה ילד "לא רגיל" - הוא היה מתוק ויפה, צבעו היה שחום למרות שהוריו היו בהירים.
כאשר סיפרו לשמעון שהוא מאומץ זה לא הציק לו מכיוון שהוא בילה את כל זמנו אצל בלה.
במלחמת השחרור הוא התנדב והלך מרצונו הטוב לצבא. היה נורא לנסות לשכנעו להישאר, הוא היה נחוש בדעתו. הוריו היו אומללים מאוד. הם ניסו לשכנעו לא להתגייס בגלל העובדה שהינו בן יחיד להוריו ההולך לאש. הוא התעקש שהעובדה שהינו בן יחיד לא תשנה את החלטתו אלא להיפך, היא רק תחזק אותה. הוא טען שלא יוכל לשבת תחת סינורה של אמו ברחמים.
המלחמה עצמה הייתה קשה מאוד. הוא היה בין הראשונים שנלחם ולכן גם בין הראשונים שנפל.
כשנשלחו קציני הצבא להודיע על נפילתו של שמעון, הם הודיעו קודם למשפחתה של בלה. שמעון כנראה מסר את כתובתה כדי שההלם הראשוני לא יגיע להורים.
לפני שהוריו נפטרו, הם ביקשו להיות קרובים לבנם. לכן, קברו אותם בכפר ורבורג קרוב לקברו של שמעון.

שירותו בהגנה

בשנת 1942 התגייס שמעון לצבא האנגלי ושירת בצי האנגלי. בשעת ריצוי עונש משמעת בכלא מצריים כתב יומן על העינויים והסבל של האסיר. לאחר שחרורו חזר לארץ ועבד במסגרייה של ההגנה בתיקון כלי נשק.

ארגון "ההגנה" היה ארגון צבאי מחתרתי של הישוב העברי בארץ ישראל בימי המנדט הבריטי. הוא הוקם ביוני 1920 כממשיך דרכו של ארגון השומר. ההגנה נועדה להגן על הישובים היהודים מפני התקפה הערבית. במהלך קיומה הפכה לכוח הצבאי של "המדינה שבדרך" ועסקה בלחימה בשלטון הבריטי ובהבאת מעפילים ארצה. למרות כל הקשיים נשאר ארגון ההגנה בעינו עד קום המדינה ותרם תרומה מכרעת לקיומה של התנועה ככוח מגן עממי.

צבא המדינה מחדש

בשנת 1939 נתמנה יעקוב דורי לראש המטה הארצי של ההגנה. באותה שנה התפרסמו "אשיות ההגנה" שפירטו את מטרותיה ודרכי פעולתה. בשנת 1941 הוקם הפלמ"ח הזרוע המגויסת של ההגנה. חברי הפלמ"ח שכנו בקיבוצים, עבדו בהם למחייתם ולמזון אימוניהם במשך שבועיים בחדש, ובשבועיים הנותרים עסקו באימונים צבאיים. ההגנה הקימה מוסדות כגון הש"י (שירות ידיעות) שעל בסיסו הוקם ראשיתו של המודיעין של צה"ל, והתע"ש (ניצני התעשייה הצבאית).

כאשר התברר אז לבריטים שפעולות האיבה של הערבים מכוונות גם נגדם, הסכימו לשתף פעולה עם ההגנה.

יהודים התנדבו למשטרה הבריטית ופעלו בה במסגרת גדודי הנוטרים. להלכה היו אלה שוטרים הכפופים לשלטונות המנדט אך למעשה היו מפקדים בהגנה וחברים בה. חיל הנוטרים היה מסגרת מבצעית ואימונית של ההגנה והעניק לה חופש פעולה בכל רחבי הארץ. כאשר פרסמה הממשלה הבריטית בשנת 1939 את "הספר הלבן" שבו הוטלו הגבלות העלייה ועל רכישת קרקעות ע"י יהודים, הצהירה הנהגת הישוב כי לא תיכנע לגזרות אלה ותלחם בהן. לאחר תום מלחמת העולם הראשונה עסקה ההגנה בהבאת מעפילים ארצה, ויחידות הפלמ"ח בצעו פעולות חבלה במתקני הצבא הבריטי.

בפרוץ מלחמת שואה

בחודשים האחרונים של שנת 1946 קיבל דוד בן גוריון מהנהלת הסוכנות היהודית, את תיק הביטחון ושקד על הכנת ההגנה למלחמה בערבים. לקראת סוף שנת 1947 התארגנה ההגנה בחמש חטיבות של חיל היבשה, בגרעינים של חיל האוויר וחיל ים עזר מקצועיים. ורק שבועיים לאחר הקמת המדינה, ב- 31 במאי 1948 הוכר ארגון ההגנה רשמית כ"צבא ההגנה לישראל". ביחד עם מערכת השליטה והפיקוד, אפשרו את המשך המלחמה בצבאות ערב שפלו לארץ ותקפו את הישוב מיד אחרי הכרזת המדינה.

גבעתי

חטיבת גבעתי שבה שירת שמעון היא אחת מששת חטיבות השדה הראשונות של צה"ל הקים במלחמת העצמאות.

היא נועדה לפעול בדרום עד כביש מג'דל - בית גוברין. מבצעה הראשון שלה היה נחשון לפריצת הדרך לירושלים.

במלחמת העצמאות התרכזו רוב מאמצי החטיבה בדרום. היו לה 5 גדודים ובניהם כ- 3,000 איש.

חימושה היה דל כחימושן של כל חטיבות צה"ל. היא פעלה בעיקר לפריצת הדרך בנגב.

החטיבת סבלה מאבדות הקשות ואנשיה היו תשושים אך החזיקו מעמד.

בשורה של קרבות קשים השיגה החטיבה את יעדה ופלשה לנגב.

אחרי מלחמת העצמאות התארגנה החטיבה מחדש כמו כל חטיבות צה"ל ונשאה בעול הביטחון המשותף עד לפירוקה.

ה'תרצ"ה 52 תלמידי תלמוד תורה

מלחמת העצמאות

ב- 30 בנובמבר 1947 יום לאחר הכרזה באו"ם על הקמת מדינת יהודית, הותקף אוטובוס ליד לוד ו- 7 מנוסעיו נהרגו. המוני ערבים יצאו להפגנה פרועה בירושלים. בחו ושרפו את המרכז המסחרי שליד רחוב "ממילא". אנשי ה"הגנה" הצליחו למנוע את התפשטות ההפרעות על אף שנאלצו לפעול בתנאי מחתרת שכן הבריטים שלטו בארץ. בלילה הראשון של המדינה- החלה המלחמה. צה"ל היה בשלבי התארגנות וסבל ממחסור חמור בציוד לחימה ובתחמושת. כוחותיו היו צריכים להילחם בפולשים הערבים כמעט ללא אמצעי לחימה. הצבא המצרי היה אמור לכבוש את הישובים היהודיים בנגב, לעבר אשקלון ואשדוד ומשם לכיוון תל אביב. צבאות סוריה לבנון ועירק, היו אמורים להתקדם לעבר עמק יזרעאל ומשם לחיפה. אך תכנון לחוד ומציאות לחוד.

הצבא המצרי נבלם ע"י חטיבת גבעתי באזור נגבה, שם התנהלו קרבות ערים שגבו מחיר דמים כבד. טור מצרי כבד נבלם באזור שממערב לרחובות, גם כאן ע"י חטיבת גבעתי. הקרב על דגניה היה מכריע לגבי גורל המלחמה, בגבולה הצפוני של ישראל. אחד הטנקים הסוריים חדר אף לחצר הקבוץ ונבלם באמצעות בקבוק תבערה. מכאן ואילך הסתפקו הסורים בתפיסת שטחים מצפון לכינרת ולא במטרה לכיבוש שטחים במרכז הארץ. אבל הקרבות הקשים ביותר היו מול הצבא הירדני. חיל הלגיון הירדני הצליח לנתק את ירושלים ממרכז הארץ וכבש את העיר העתיקה. ירושלים הייתה בעצם עיר המצור כשהדרך מהשפלה מנותקת. אספקת המזון והמים ניתנה בצמצום. העיר הייתה נתונה להפגזות תותחי הלגיון הירדני. הקרבות הכבדים היו בסביבות לטרון. שם עשה צה"ל מאמצים רבים כדי לדחות את חייל הלגיון. כל הניסיונות אלו נכשלו וגרמו אבדות כבדות בצה"ל. לבסוף חודשה התחבורה לירושלים רק ע"י דרך בורמה. שבועיים לאחר שפרצה מלחמת העצמאות התברר כי פלישת צבאות ערב נכשלה, בעיקר בשל עמידתם העיקרית של לוחמי צה"ל והישובים היהודים, שגילו נחישות וכוח לחימה. ב- 11 ביוני 1948 נכנסה ההפוגה הראשונה של מלחמת העצמאות. חודש לאחר מכן יצא צה"ל למתקפה הראשונה נגד צבאות ערב.

ארץ קוברת בניה, מספר של אלפים.
ארץ חותמת דמעותיה, חורטת כאבים.
נפש זרועה בשמיים בצל אבק עננים,
מילות אהבה חרישות, מונחות על קברי צדיקים.
מירמורי החיים הקשים, מפליגים רק אל הים-
ולפתע בדד יישאר
כל סוג המילים האחר.
ארץ הכמיסה יכולה,
הרכינה ראשה באדמה.
ארץ כיבתה אורותיה,
שמרה לעצמה סיפורה.
ועתה,
בחלופ הימים, עשה הזמן את שלו.
וארץ, חזרה שוב לשיר, למרות הרגשת חסרונו.

... מהו אישי

העננים הם המתים הראשונים/ יהודה עמיחי

העננים הם המתים הראשונים,
אבנים בשולי הוואדי
הם האחרונים.
כמה זמן עבר בניהם,
שתקנו בעקשנות, האלמנו. אבל
האדמה צריכה לומר את הכל
בחקירת מסר ושמש, את
כל שהיא יודעת: עשב, רקפות,
פרחים אחרים ; והעשב ייבש וקוצים יעלו.

בכמה מילים אנחנו לא חושבות שנוכל לסכם עבודה שכזו.
בכמה שורות לא נוכל אנו, הכותבות לתאר לכם הקוראים מה שאנחנו הרגשנו.
מה שחווינו על נפשנו בעת עשיית האלבום.
שלמדנו לצחוק עם הנופל כשהיה שמח, ולבכות איתו כשהיה כואב.
להצטער על כל מה שגילינו עליו והוא לא יגלה עלינו לעולם.
להצטער על שלא הכרנו אותו ועכשיו זה מאוחר.
אין ספק שעבודה כזו תותיר בנו הן את הטעם המר והן את הטעם המתוק.
היא תזכיר לנו חבר יקר ונפש טהורה שקיים את כל ערכנו.
שבזכותו אנו נמצאים כאן היום, בגלל שהקריב את נפשו למעננו.
כדי שאנחנו נחיה בארץ הזו, המדינה שהוא חלם להשיג.
"לכל איש יש שם" ומאחורי השם מסתתר הבן אדם.
סיפור החיים שהובא לפניכם הוא אחד מתוך אלפי סיפורים אחרים.
אנו שמחות שניתנה לנו הזכות לפתוח דלת לעולם שלא הכרנו. להכיר חבר.
חבר שהקריב את חייו למעננו, כדי שאנו נחיה פה בשלום.
אין מילים לתאר אדם שכזה, אין גם מה לומר.
הסיפורים אשר אף פעם לא נגמרים ולכן סוף לסיפור כאן לא קיים.
נסיים בכך שנבטיח שאת העתיד נשתדל להפוך לטוב יותר, בעשיית שלום.
כדי שהוא ינוח על משכבו בשלווה ונרו לעולם לא יכבה.

תלמידות ח-7 חטיבת הביניים "טביב" ראשל"צ:

נופר בוסאני - 9643142

שמרית ג'ינו - 9443570

הדר חי - 9650821

1998